

Συναξάρι τοῦ Ἁγίου Ἱερομάρτυρος Ἀγαπίου, τοῦ ἐκ Γαλατίστης,

+18 Αὐγούστου.

Ὁ Ἅγιος Ἱερομάρτυς Ἀγάπιος γεννήθηκε στην κωμόπολη Γαλάτιστα της Χαλκιδικῆς περί το 1710. Ἡ Γαλάτιστα την εποχὴ ἐκείνη ἦταν ἕδρα ἐπισκοπῆς. Στην πατρίδα του ἔλαβε την ἐγκύκλια μόρφωση. Την περίοδο αὐτή στη Γαλάτιστα, ὅπως και σε ἄλλα μέρη της Χαλκιδικῆς, «έχουσι σχολεῖα αρκετὰ καλὰ κατηρτισμένα και προσωπικὸν διδασκάλων εἰς την διδασκαλίαν αὐτῶν». Αξίζει να αναφερθεῖ πὼς ἀπὸ την Γαλάτιστα την δια εποχὴ ἦταν οἱ σπουδαῖοι συγγενεῖς αἰσιογράφοι λεγόμενοι Γαλατσά-νοι, οἱ οποίοι αἰσιογράφησαν πολλές εἰκόνες και τοιχογραφίες στό Ἅγιον Ὄρος, και πολλά ἔργα τους σώζονται στη μονὴ Βατοπαιδίου.

Νέος μεταβαίνει για προσκύνηση τών Αγίων Τόπων στα Ιεροσόλυμα, όπου παραμένει, κείρεται μοναχός και γίνεται μέλος της Αγιοταφικής Αδελφότητας. Από τον πατριάρχη Ιεροσολύμων Παρθένιο (1737-1766), χειροτονείται ιερέυς του Παναγίου Τάφου. Κατόπιν αποστέλλεται οικονόμος του μετοχίου του Παναγίου Τάφου στη Θεσσαλονίκη, πού ήταν ο ναός της Νέας Παναγίας κοντά στον Λευκό Πύργο, όπου υπάρχει και σήμερα. Κατά την εκεί παραμονή του δίδασκε στην Αστική Σχολή Θεσσαλονίκης.

Το 1743 ο πατριάρχης Ιεροσολύμων Παρθένιος έστειλε τον αρχιμανδρίτη Αγάπιο στη Μόσχα για συλλογή εράνων προς εξόφληση τού μεγάλου χρέους τού Παναγίου Τάφου προς τους δανειστές τού Πατριαρχείου. Ο Αγάπιος λόγω πολλών και διαφόρων προβλημάτων παρέμεινε στη Ρωσία ως το 1747 και επέστρεψε με ένα ικανό ποσό προς εξόφληση τού χρέους. Όταν επέστρεψε στη Θεσσαλονίκη συνέχισε το διδακτικό του έργο στην εκεί σχολή. Κατόπιν δίδαξε ως καθηγητής στην Αθωνιάδα Ακαδημία, κοντά στη μονή Βατοπαιδίου. Με υπόδειξη τού σοφού διδασκάλου Ευγένιου Βούλγαρη ο άγιος διορίστηκε από το Οικουμενικό Πατριαρχείο Σχολάρχης της Αθωνιάδος. *«Το ενδιαφέρον της Μεγάλης του Χριστού Εκκλησίας ηυξήθη έτι περισσότερο εν τοις πρώτοις χρόνοις διά του διορισμού Εφορίας εν Κωνσταντινουπόλει και Αθωνι, επιτρόπων εν τη Ευρώπη και Σχολαρχών, ως τού Νεοφύτου Κανσοκαλυβίτου, του εναρέτου και σοφού Αρχιμ. Αγαπίου Αγιοταφίτου του και μαρτυρικώς τελειωθέντος κατά την 18ην Αυγούστου τού 1752 εν τη Θέρμη της Θεσσαλονίκης και εν συνεχεία τού θαυμασίου και σοφωτάτου Ιεροδιακόνου Ευγενίου του Βουλγάρεως».*

Ο πολύς Ευγένιος Βούλγαρης σε επιστολή του της 10 Απριλίου 1752 από τα Ιωάννινα προς τον Αγάπιο τον συγχαίρει για την ανάληψη των καθηκόντων του στην Αθωνιάδα. Την επιστολή αυτή είχε στό αρχείο του ο λόγιος επίσκοπος Καμπανίας Θεόφιλος (1749-1795), πού υπήρξε μαθητής τού Βούλγαρη στα Ιωάννινα. Από τα Ιωάννινα ήταν ο Θεόφιλος, και έδρα της επισκοπής του ήταν η Κουλακιά Θεσσαλονίκης, όπου σημειώνει ο ίδιος: *« Η επιστολή αύτη επέμφθη τω σοφωτάτω αρχιμανδρίτη τού Παναγίου Τάφου Κυρίω Αγαπίω, ον περ απέκτειναν έξω της Θεσσαλονίκης, κακοποιοί φονείς Γενίτζαροι, επανακάμπτοντα από Γαλατίστης της πατρίδος αυτού κατά τδ ,αψνβ' Αυγούστου ιη'! Φεύ τω δυστυχεί γένει ημών διά την στέρησιν τοιούτου σοφωτάτου ανδρός. Οντως τα κρίματα τού Θεού άβυσσος πολλή».*

Στις 18 Αυγούστου 1752 ο ενάρετος και σοφός «Αρχιμανδρίτης τού Παναγίου Τάφου, ο Μεγάλος Διδάσκαλος τού Γένους, ο σοφώτατος Σχολάρχης της Αθωνιάδος Αγάπιος ο Αγιοταφίτης φονεύεται μαρτυρικός έξω από την Θεσσαλονίκη, πλησίον της Θέρμης, από κακοποιούς Γενιτσάρους καθώς ερχόταν από την Γαλάτιστα προς την Θεσσαλονίκη.

Γνωρίζουμε ότι την εποχή αυτή το στράτευμα τών βίαιων Γενιτσάρων στην περιοχή αυτή προέβαινε σε λεηλασίες, αρπαγές και αιματοχυσίες σε βάρος τού Ορθοδόξου λαού. Μας είναι άγνωστο τι συνέβη κατά τή σύλληψη και το μαρτύριο τού Αγαπίου. Όπως επίσης δεν γνωρίζουμε πού ενταφιάσθηκε και τι απέγιναν τα τίμια λείψανα του.

Η μνήμη του είναι άγνωστη στους Συναξαριστές.

Πηγή: Μοναχού Μωϋσέως Αγιορείτου, *Βατοπαιδινό Συναξάρι*, έκδ. Ιεράς Μεγίστης Μονής Βατοπαιδίου, Άγιον Όρος, 2007.